

Данило-Олександр КЛИМЮК

здобувач освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ
Науковий керівник – Лідія КРУП'ЯК, канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу
Західноукраїнського національного університету

**ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ МІСТА
В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

Сучасні умови суспільного розвитку вимагають від органів місцевого самоврядування пошуку нових підходів до забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Одним із ключових інструментів ефективного управління стає розвиток туристичного потенціалу міста, що передбачає налагодження партнерських відносин між владними структурами, туристичним бізнесом, громадськими організаціями та освітньо-науковими установами. Така взаємодія забезпечує синергетичний ефект, сприяючи реалізації комплексних проєктів розвитку, які враховують інтереси всіх зацікавлених стейкхолдерів. Розвиток туристичної привабливості виступає важливим елементом моделі партисипативного управління, у межах якої територіальна громада розглядається як активний суб'єкт розвитку, а не лише як об'єкт управлінських рішень. Її розвиток ґрунтується на принципах відкритості, взаємної відповідальності, прозорості та довіри між секторами. Співпраця між владою, бізнесом та громадянським суспільством дозволяє більш ефективно використовувати ресурси, підвищує якість надання туристичних послуг та зміцнює соціальну згуртованість громади [1].

Зазначимо, що розвиток туристичного потенціалу є необхідною умовою ефективного управління розвитком територіальних громад, оскільки він забезпечує комплексність управлінських процесів, інноваційність рішень і мобілізацію ресурсного потенціалу. Його впровадження посилює спроможність громад до стратегічного планування, модернізації інфраструктури,

забезпечення якісних публічних послуг та формування конкурентоспроможного соціально-економічного середовища. В умовах сучасних викликів туристичне партнерство стає одним із ключових драйверів сталого розвитку громад та основою формування ефективної моделі локального врядування. Особливого значення розвиток потенціалу міста набуває у процесі реалізації стратегій місцевого розвитку, де необхідна консолідація фінансових, людських та інтелектуальних ресурсів. Механізми партнерства можуть реалізовуватися у формі публічно-приватного партнерства в готельній сфері, соціального замовлення на культурні заходи, грантових програм для малого бізнесу, спільних інвестиційних проєктів або громадських ініціатив з благоустрою. Залучення різних секторів дозволяє формувати багатовимірну систему управління, що підвищує адаптивність громади до викликів зовнішнього середовища.

Водночас, серед основних переваг розвитку туристичного потенціалу слід відзначити підвищення ефективності використання бюджетних коштів, розвиток соціальної інфраструктури, покращення інвестиційного клімату та розширення можливостей для громадянської участі. Водночас ефективність такого співробітництва залежить від рівня інституційної спроможності органів місцевого самоврядування, наявності нормативно-правової бази, що регулює партнерські відносини, та здатності учасників до координації спільних дій. Зазначимо, що у науковому дискурсі розвиток туристичного потенціалу розглядається як механізм інтеграції інтересів і ресурсів різних соціальних акторів, який створює нову якість управління розвитком територій. Вона сприяє переходу від вертикальної системи управління до мережевої, де кожен сектор (влада, готелі, заклади культури) виступає рівноправним учасником у прийнятті рішень. Такий підхід відповідає сучасним європейським тенденціям децентралізації та забезпечує реалізацію принципів субсидіарності, партнерства і сталого розвитку [2].

Міжсекторальне партнерство є необхідною передумовою ефективного місцевого розвитку, оскільки жоден сектор не володіє

повним спектром ресурсів і управлінських інструментів, необхідних для вирішення комплексних проблем громади. Об'єднання зусиль забезпечує синергію, яка породжує нову якість управлінських процесів і розширює можливості модернізації локальних політик. При цьому, учасниками партнерства в управлінні туристичним розвитком громади є органи місцевого самоврядування, які виступають координатором і основним суб'єктом прийняття рішень, формують нормативно-правові та організаційні умови реалізації спільних проєктів, забезпечують стратегічне планування, фінансування та контроль результатів. Важливу роль відіграє бізнес-сектор, що забезпечує інвестиційні ресурси для інфраструктури, технологічні інновації, формує нові робочі місця та бере участь у розвитку локальної економіки. Також залучаються громадські організації та ініціативні групи, які виконують функцію комунікаційного зв'язку між владою й населенням, забезпечують експертизу та громадський контроль, а також освітні й наукові установи, що формують аналітичну базу для туристичних маршрутів і розробляють програми підготовки кадрів для галузі.

Розвиток туристичного потенціалу створює умови для підвищення якості управлінських рішень завдяки залученню різних груп стейкхолдерів, консолідації ресурсів для реалізації масштабних інфраструктурних та культурних проєктів, формування ефективної локальної економіки, зростання прозорості влади, посилення соціальної згуртованості та запровадження інноваційних управлінських моделей. Результативність управління розвитком територіальних громад безпосередньо залежить від здатності місцевої влади ініціювати, підтримувати та інституціоналізувати партнерські відносини між секторами. Завдяки розвитку туристичного потенціалу громади отримують більш гнучку систему управління, оптимізацію бюджетних видатків, зростання інвестиційної привабливості та підсилення кадрового потенціалу.

Отже, розвиток туристичного потенціалу є необхідною умовою підвищення ефективності управління розвитком територіальних громад. Він забезпечує комплексне використання

потенціалу громади, сприяє формуванню соціального капіталу та підвищенню рівня довіри між громадянами і владою. У перспективі саме партнерство має стати основою інноваційного управління місцевим розвитком, орієнтованого на досягнення суспільного добробуту.

Список використаних джерел:

1. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). К. Альтерпрес, 2022.
2. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. К. КНТЕУ, 2023.
3. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями: підручник. Вінниця ПП «ТД Едельвейс і К», 2021.
4. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>